

## Serbian case text

### Arbitration award of 21 February 2005 Proceedings No. T-15/04

Spoljnotrgovinska arbitraža pri Privrednoj komori u Beogradu, putem arbitra pojedinca [REDACTED] u sporu tužioca [REDACTED] SR Jugoslavija, [REDACTED] koga zastupa [REDACTED] advokat, [REDACTED] protiv tuženog [REDACTED] iz Nemačke, [REDACTED] 4, koga zastupa [REDACTED] dipl. pravnik iz Beograda, [REDACTED] radi potraživanja Dem 36 000, donela je sledeću

### ODLUKU

1. Usvaja se tužbeni zahtev i obavezuje tuženi [REDACTED] iz Nemačke, [REDACTED] da isplati tužiocu [REDACTED] SR Jugoslavija, [REDACTED] na ime izvršenja ugovorne obaveze 18. 407,73 eura (i slovima: osamnaest hiljada četiri stotine sedam eura i sedamdeset tri centa), u roku od 15 dana po prijemu ove odluke.
2. Obavezuje se tuženi da isplati tužiocu kamatu na iznos utvrdjen u tački 1. ove odluke, po domicilnoj kamatnoj stopi, tj. kamatnoj stopi koja se na osnovu zakona plaća u SR Nemačkoj kod zadocnjenja u izvršenju novčane obaveze, počev od 24. juna 2001. godine, do konačne isplate obaveze.
3. Obavezuje se tuženi da isplati tužiocu na ime naknade troškova arbitražnog postupka u iznosu od 135.014,00 dinara (i slovima: sto trideset pet hiljada i četrnaest dinara), u roku od 15 dana od dana prijema ove odluke.

### OBRASLOŽENJE

#### 1. Nadležnost Arbitraže

Nadležnost arbitraže u ovoj stvari utvrdjivalo je Predsedništvo Spoljnotrgovinske arbitraže, na sednici održanoj 24. decembra 2001. godine, a na osnovu člana 15. st. 1 Pravilnika o Spoljnotrgovinskoj arbitraži, i utvrdilo da u spisima predmeta postoji arbitražni sporazum, kao klauzula Ugovora o izvozu koji su tužilac i tuženi zaključili 22. juna 2001. godine.

Tuženi se nakon toga upustio u raspravu, ne osporavajući nadležnost u opsežnom odgovoru na tužbu od 22. januara 2002. godine. Tuženi nadležnost ove arbitraže nije osporio ni u podnesku od 21. marta 2002. godine, već je to učinio podneskom od 18. aprila ove godine

tvrdnjom da između tužioca i tuženog nije zaključen nikakav ugovor, pa stoga ne postoji ni arbitražna klauzula kojom je ugovorena nadležnost ove Arbitraže.

Ovaj zakasneli prigovor se ne može prihvatiti. Iz svih ostalih navoda tuženog, iz njegovog ponašanja u momentu isporuke robe povodom koje je spor nastao, delimičnog plaćanja nakon toga, činjenice da se bez ovog prigovora u spor upustio, i navoda u sporu, pokazuju da je tuženi smatrao da jeste u ugovornom odnosu sa tužiocem i to upravo u odnosu iz ugovora o izvozu svežih lisičarki od 22. juna 2001. godine u kome je predviđena nadležnost Arbitraže PKJ tj. ove arbitraže. Pismeno ugovora čiju je autentičnost tuženi tri meseca nakon što se upustio u spor osporio snabdeveno je njegovim pečatom, a iz oznaka se vidi da je faksom poslato sa broja tuženog na broj tužioca.

Ceneći punovažnost ove klauzule nezavisno od pitanja punovažnosti ugovora, a kako je u samom ugovoru nadležnost ove arbitraže utvrđena na način koji nedvosmisleno pokazuje volju stranaka, što je konstatovalo i Predsedništvo Arbitraže, prigovor nenadležnosti se ne prihvata.

## 2. Imenovanje arbitra.

Pošto se stranke u roku predviđenom Pravilnikom nisu izjasnile, predsednik arbitraže je shodno čl. 27 stav 3 Pravilnika kao arbitra pojedinca imenovao [REDACTED]

## 3. Tek postupka.

Po primljenom odgovoru na tužbu i podneska koji je na odgovor dao tužilac 08. februara 2002. godine usmena rasprava održana je pred arbitrom pojedincem, u prisustvu punomoćnika obe stranke 08. marta 2002. godine.

Shodno zaključku arbitra na usmenoj raspravi stranke su razmenom podnesaka dostavile pismene dokaze i iznale svoja dodatna pravna shvatanja da bi arbitar zaključio dokazni postupak zaključkom čiji je otpis dostavljen strankama.

## 4. Tužbeni zahtev i stavovi stranaka o činjeničnim i pravnim pitanjima.

Tužilac je tužbom od 27. avgusta zahtevao da mu tuženi plati na osnovu izvršenja ugovora iznos od 36 000 DEM, sa 6% domicilne kamate na mesečnom nivou počev od 01.07.2001. godine kao i troškove arbitražnog postupka. Na ročištu održanom 08. marta je ispravio tužbeni zahtev u odnosu na isplatu kamate, tako što je tražio da se isplati arbitražna a ne domicilna kamata. Tužbeni zahtev tužilac zasniva na činjenici da je 22. juna 2001. godine sa tuženim zaključio ugovor o isporuci 3 500 kilograma svežih pečurki po ceni od 12 DEM po kilogramu što dokazuje pismenim ugovorom koji prilaže. Robu je isporučio tuženom i to 3 000 kilograma kamionskim prevozom tako što je isporuka izvršena u sedištu tuženog 27. juna 2001. godine. Ovako isporučena robu je fakturisao fakturom broj 2406/01 od 24. juna 2001. godine. Kao dokaz o isporuci dostavlja CMR broj 0011409 koji je datumom i pečatom overio tuženi. Tužilac dalje navodi da je tuženi započeo sa isplatom ugovorene cene tako što je izdao bankarski nalog da se na račun tužioca prenese DEM 18 000, pa je

nakon opomene tužioca da izmiri obavezu u celini ovaj nalog opozvao. Tužilac ističe da sve do njegove opomene za isplatu ukupno ugovorene cene tuženi nije imao primedbi na nedostatke robe, a da mu je tek 12. jula osporio kvalitet i dostavio zapisnik koji su sačinili službenici tuženog. Kako je svoju obavezu iz ugovora izvršio, tužilac zahteva tužbom da arbitraža obaveže tuženog na izvršenje obaveze plaćanja cene.

U odgovoru na tužbu tuženi ističe da je odmah po prijemu robe obavio kvantitativni i kvalitativni pregled o čemu je sačinio zapisnik, da je istovremeno pregled obavio i njegov kupac uvežene robe, koji je zbog velikih nedostataka u kvalitetu robu odbio da primi. Tuženi dalje tvrdi da je odmah o tome telefonom obavestio tužioca ponudivši mu da robu o svom trošku vrati. Tužilac je, po tvrdnjama tuženog, u telefonskom razgovoru insistirao da se roba proda u Berlinu i u tu svrhu je angažovao svog poslovnog prijatelja gospodina [REDACTED] iz Berlina, čije je angažovanje ostalo bez efekta. Samo uz velike napore tuženog robu je prihvatila firma [REDACTED] po ceni od 6 DEM po kilogramu. Ovo smanjenje cene pismeno je uneto u CMR. Nastavljajući da postupa kao dobar privrednik tuženi je cenu po kojoj je roba isporučena trećem uplatio tužiocu ali je uplatu povukao kada je tužilac izdao fakturu na celokupan iznos da plaćanje ne bi imalo značaj priznanja duga. U docnijim podnescima tuženi je poricao da se nalazio u ugovornom odnosu sa tužiocem.

### 5. Merodavno pravo.

U ugovoru stranke nisu odredile merodavno materijalno pravo, pa shodno članu 46 stav 2 Pravilnika arbitar pojedinac smatra da je za ovaj slučaj najprikladniji primarni izvor Konvencije UN o ugovorima u međunarodnoj prodaji robe (Bečka konvencija) koju su ratifikovale domicilne države oba ugovornika. Na pitanja koja konvencijom nisu regulisana merodavno je pravo sedišta prodavca, a na osnovu člana 19. Zakona o rešavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima, koji važi u SR Jugoslaviji.

### 6. Pravno pitanje.

Medju strankama je nesporno da je tužilac isporučio tuženom 3 000 kilograma pečurki lističarki (uz drugu isporuku izvršenu avionom koja nije predmet ovog spora), kao i da je prvobitno ugovorena cena iznosila 12 DEM po kilogramu. Sporno je da li je isporučena roba imala ugovoreni odnosno standardni kvalitet, a ako nije da li je tuženi prigovorio na kvalitet na zakonom propisan način. Povezano sa ovim je i da li je tuženi oslobođen plaćanja ugovorne cene odnosno da li je stekao pravo na umanjenje cene s obzirom da je robom dalje raspolagao o čemu je sam ponudio dokaze (faktura prema firmi [REDACTED]).

## 7. Dokazi i ocena dokaza.

Tužilac je kao dokaz za postojanje obaveze na plaćanje ugovorene cene podneo ugovor o isporuci zaključen sa tuženim putem faksa, dokaz o isporuci - CMR broj 0011409, fakturu broj 2406/01 od 24. juna 2001. godine, izjave vozača zaposlenih kod špeditera o prispeću i prijemu robe bez relevantnih primedbi. Tužilac je također dostavio dokumente koji potvrđuju da su nedostaci robe koji su postojali kod dela isporuke koji je izvršen avionom, a koje je tužilac prihvatio, rezultat oštećenja prilikom transporta, što je, kako proizilazi iz dostavljenih isprava, prihvatio prevoznik [REDACTED].

Tuženi je ponudio niz dokaza u odnosu na činjenicu da je isporučena roba bila neodgovarajućeg kvaliteta. Pored Protokola (zapisnika) koji je sam sačinio i dostavio tužiocu 12. jula, tuženi se pozvao na izjave svedoka – svojih uposlenih čije je pismene izjave dostavio. Tuženi je predložio i saslušanje drugih svedoka, samog zastupnika tuženog [REDACTED], zatim gospodina [REDACTED] koji je po tvrdnji tuženog po nalogu tužioca došao da pokuša da pronađe drugog kupca za nekvalitetnu robu. Tuženi je dostavio i reklamaciju odnosno pismenu potvrdu reklamacije robe koju je njemu učinila firma [REDACTED] preko svog predstavnika [REDACTED]. Tuženi je na kraju ponudio i svedoke za svoju telefonsku reklamaciju učinjenu odmah po prispeću robe.

Arbitar pojedinac nije prihvatio predloge za izvodjenje dokaza saslušanjem predloženih svedoka.

Ključno pitanje za ovaj spor je da li je tuženi na pravno valjan način prigovoro na kvalitet isporučene robe, odnosno obavestio isporučioaca. Tek ako relevantan prigovor (obaveštenje) postoji, moguće je otvoriti pitanje, s jedne strane, opravdanosti prigovora, tj. da li su tačne tvrdnje kupca o nedostatku kvaliteta, s druge koja je prava u slučaju postojanja nedostatka stekao kupac i da li se ponašao u skladu s tim pravima. Po shvatanju arbitra pojedinca iskazi svedoka o telefonskom razgovoru navodno obavljenom u njihovom prisustvu i to na za njih stranom jeziku ne mogu biti valjani dokaz za utvrđivanje činjenice postojanja ili nepostojanja urednog obaveštenja odnosno prigovora na kvalitet isporučene robe.

Pismene isprave koje su obe stranke dostavile arbitraži kao dokaz, CMR i Protokol o nedostacima kvaliteta također nisu sami po sebi dovoljan dokaz o blagovremenom i urednom prigovoru na kvalitet. Pri tome, arbitar je cenio i činjenicu da je ispravku cene kupac jednostrano uneo u CMR po primitku isporuke, a pre reklamacije koju je dobio od svog kupca.

Kupac odnosno ovlašćeno lice kupca je svojom rukom na CMRu unelo cenu nižu od ugovorene, koja odgovara ceni koju kupac priznaje i sa čijom je isplatom započeo. Ovakav jednostrani unos nije dokaz o obaveštenju (prigovoru) na kvalitet koji se predpostavlja članom 39. Bečke konvencije. Prigovor (obaveštenje) mora biti nedvosmislen i sadržati naznaku odnosno opis nedostatka povodom koga je učinjen, a unos smanjenje cene ne ispunjava tu osobinu.